C U R T E A D E A P E L B Ă L Ț I

Dosarul nr. 21rji-608/2024 Judecătoria Edineț sediul Briceni
1-23170619-03-21rji-05072024 Judecător: Aurelia Andronache

D E C I Z I E
În numele Legii

18 iulie 2024 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,

În componența:
Președintele ședinței de judecată, judecătorul Ghenadie Liulca
Judecătorii Viorel Pușcaș
Oleg Moraru

a examinat în ședință de judecată în ordine de recurs recursul condamnatului Tudor Vasile ***** declarat împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 16 aprilie 2024 adoptate în limitele cererii condamnatului Tudor Vasile ***** privind înlocuirea în privința sa a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de actele cauzei, Colegiul penal al Curții de Apel Bălți,-

C O N S T A T Ă :

La 30 noiembrie 2023 în adresa judecătoriei Edineț sediul Briceni a parvenit cererea condamnatului Tudor Vasile ***** privind înlocuirea în privința sa a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 16 aprilie 2024 cererea condamnatului Tudor Vasile ***** privind înlocuirea în privința sa a părții neexecutate din pedeapsa închisorii cu una mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Împotriva încheierii Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 16 aprilie 2024 a declarat recurs condamnatul Tudor Vasile *****, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cererea să fie admisă.

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Aprecierea instanței de recurs.

Examinând materialele dosarului în raport cu argumentele din recurs, raportând circumstanțele de fapt a cauzei la prevederile legii care guvernează spața, Colegiul penal ajunge la concluzia că recursul urmează a fi respins ca nefondat, iar încheierea primei instanțe urmează a fi menținută fără modificări din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (l) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art.469 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanţa de judecată soluţionează chestiunile cu privire la schimbările în executarea unor hotărîri, şi anume înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă (art.92 din Codul penal).

În conformitate cu prevederile art. 471 alin. (1) Cod de procedură penală, chestiunile specificate la art.469 alin.(1) pct.5), 11) şi 14) se soluționează de către judecătorii instanței de drept comun, iar chestiunile prevăzute la celelalte puncte din art.469 alin.(1) se soluționează de către judecătorul de instrucție la demersul instituției care pune în executare pedeapsa, la cererea condamnatului sau a apărătorului acestuia ori, după caz, la demersul procurorului care exercită supravegherea organului sau instituției care pune în executare pedeapsa. Soluționarea de către instanța de judecată a chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1) şi 2) se efectuează în condițiile prevăzute la art.266 şi 267 din Codul de executare şi numai după respectarea procedurii extrajudiciare stabilite. În cazul soluționării chestiunilor prevăzute la art.469 alin.(1) pct.1), 2), 4), 7)–9), instituția care pune în executare pedeapsa este obligată să prezinte raportul de evaluare privind comportamentul condamnatului, iar în cazul soluționării chestiunii prevăzute la art.469 alin.(1) pct.3), şi raportul medical respectiv. În

ședința de judecată se citează autorul demersului cu privire la soluționarea chestiunii solicitate.

La caz, Colegiul reține că conform art. 92 alin. (1) Cod penal, în privinţa persoanelor care execută pedeapsa cu închisoare pentru săvîrşirea unei infracţiuni uşoare sau mai puţin grave şi grave, instanţa de judecată, ţinînd cont de comportarea lor în timpul executării pedepsei, **poate** pronunţa o încheiere cu privire la înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă. Totodată, persoana poate fi liberată, în întregime sau parţial, de la pedeapsa complementară.

Înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blîndă poate fi aplicată numai după ce condamnatul a **executat efectiv cel puţin** o treime din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune uşoară sau mai puţin gravă şi **jumătate din termenul de pedeapsă pentru o infracțiune gravă**.

La înlocuirea părţii neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blîndă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

La înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blîndă, instanţa de judecată îl poate obliga pe condamnat să îndeplinească obligaţiile prevăzute la art.90 alin.(6) în termenul de pedeapsă, la care a fost condamnat, rămas neexecutat.

La acest capitol, Colegiul penal statuează că sub noţiunea de executare efectivă se înţelege perioada de aflare în închisoare, inclusiv termenul de menţinere în arest preventiv a condamnatului. În cazul în care, pe parcursul executării pedepsei, printr-un act de amnistie ori grațiere, condamnatului i s-a redus o parte din pedeapsă, termenul redus se consideră ca termen de pedeapsă executată efectiv şi se include în termenul care oferă dreptul la liberare condiționată înainte de termen.

În temeiul prevederilor art. 265 din Codul de executare, instanța de judecată poate decide liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, aplicând, după caz, compensarea privilegiată a zilelor de muncă, în temeiul şi în condiţiile art. 91 şi 92 din Codul penal.

Conform art. 266 din Codul de executare, în cazul în care condamnatul întrunește condițiile prevăzute în art. 91 şi 92 din Codul penal, administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, adoptă, în termen de o lună, o hotărâre privind propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă sau privind refuzul în acest sens.

Propunerea pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se

depune, în termen de 5 zile de la data adoptării hotărârii, la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială se află locul de deţinere.

În cazul în care administrația locului de deținere sau comandamentul militar, după caz, refuză să propună liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, condamnatul poate înainta un demers pentru liberare sau înlocuire nemijlocit în instanța de judecată.

Concomitent, art. 267 Cod de executare stabilește că, la demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părţii neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se anexează dosarul personal al condamnatului, dovezile motivelor de fapt invocate şi, după caz, calculul zilelor conform compensării privilegiate a zilelor de muncă. Demersul se judecă în condiţiile CPP.

În cazul în care instanța de judecată respinge demersul pentru liberarea condiționată de pedeapsă înainte de termen sau pentru înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă, depunerea repetată a demersului poate avea loc după înlăturarea motivelor de fapt şi/sau de drept invocate de instanță la respingerea demersului, dar nu mai devreme de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii. În cazul refuzului liberării condiționate a condamnatului la detenţiune pe viaţă, adresarea repetată a demersului poate avea loc nu mai devreme decît peste 3 ani de la data adoptării hotărârii de refuz a instanței.

În acest sens, Colegiul penal constată că legislația în vigoare prevede că înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă poate fi aplicată condamnatului dacă instanța de judecată va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei cu închisoarea. O atare concluzie urmează a fi trasă în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, inclusiv dacă s-a aflat şi în alte penitenciare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alţi condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului. La înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă, instanța de judecată poate alege orice pedeapsă mai blândă, din cele specificate la art.62, în limitele prevăzute pentru fiecare categorie de pedepse.

Din materialele cauzei Colegiul penal reține că, Tudor Vasile ***** a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 08 februarie 2017 în baza art. 179 alin. (2), art. 171 alin. (1), art. 152 alin. (2) lit. c^1) Cod penal, cu

aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 06 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Termenul ispășirii pedepsei s-a calculat din 08.02.2017. Sentința dată a fost menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 aprilie 2017 și decizia Curții Supreme de Justiție din 04 octombrie 2017.

Tot el, a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Central din 18 mai 2018 în baza art. 27, 171 alin. (2) lit. b), art. 186 alin. (1), art. 179 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 07 ani.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin prezenta sentință și prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Sângerei din 08 februarie 2017, lui Tudor Vasile ***** i-a fost stabilită pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 10 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Sentința dată a fost menținută fără modificări prin decizia Curții de Apel Bălți din 26 septembrie 2018.

Tot el, a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți din 12 noiembrie 2018 în baza art. 171 alin. (1), art. 172 alin. (2) lit. g), art. 187 alin. (1), art. 155 Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 08 ani.

În temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Tudor Vasile ***** i-a fost stabilită pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 12 ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 20 noiembrie 2019 sentința Judecătoriei Bălți din 12.11.2018 a fost menținută fără modificări în latura penală.

Totodată, în temeiul art. 385 alin. (5) CPP, s-a constatat faptul deținerii lui Tudor Vasile în Penitenciarul nr. 11 Bălți în condiții inumane în perioada 02.09.2016 până la 13.02.2017, fiind redus termenul pedepsei cu 330 zile.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Bălți din 16 martie 2020, în temeiul art. 88 alin. (3) Cod penal, începutul termenului executării pedepsei în privința lui Tudor Vasile s-a calculat din 12.11.2018 - data pronunțării sentinței judecătoriei Bălți din 18.11.2018, cu includerea în acest termen a perioadei executării pedepsei din 25.08.2017 până la 12.11.2018.

Distinct, Colegiul penal reține că la 31.10.2023 Tudor Vasile ***** s-a adresat cu cerere prealabilă către Comisia penitenciarului nr. 2 Lipcani privind examinarea posibilității aplicări în privința sa a prevederilor art. 92 Cod penal.

Prin hotărârea Comisiei penitenciarului nr. 2 Lipcani din 15.11.2023 a fost respinsă cererea condamnatului Tudor Vasile ***** de a prezenta materialele și

dosarul personal în instanța de judecată pentru înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu închisoarea cu una mai blândă, conform art. 92 Cod penal, din motiv că persistă factorii criminogeni.

Din care motiv, la 30.11.2023 condamnatul Tudor Vasile ***** s-a adresat judecătorului de instrucție din cadrul judecătoriei Edineț sediul Briceni cu cererea privind înlocuirea în privința sa a părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal.

Fiind examinată cauza în fond, prin încheierea judecătoriei Edineț sediul Briceni din 16 aprilie 2024 cererea condamnatului Tudor Vasile ***** a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Colegiul penal, lecturând încheierea recurată în raport cu argumentele recursului, consideră a fi întemeiată soluția judecătorului de instrucție privind respingerea solicitării privind aplicarea prevederilor art. 92 Cod penal în privința lui Tudor Vasile *****, or, din formularul de stabilire a factorilor criminogeni și protectivi întocmit la data de 14.11.2023 în privința condamnatului Tudor Vasile ***** au fost stabiliți prezența factorilor criminogeni – lipsa locului permanent de muncă cu venituri stabile; viteza infracțională (cumul de sentințe); sub influența alcoolului, este predispus la comportament imprevizibil; anterior condamnat; și prezența factorilor protectivi – dispune de calificare profesională; menține relații cu mama; dispune de loc de trai; manifestă interes față de activități planificate.

Subsecvent, instanța de fond a reținut că deși la data evaluării condamnatului Tudor Vasile ***** nu au fost stabilite prezența sancțiunilor disciplinare, ulterior adresării în instanța de judecată, prin decizia directorului penitenciarului nr. 16 din 15.12.2023, condamnatul Tudor Vasile a fost sancționat disciplinar cu suspendarea dreptului la întrevederi de lungă durată pe un termen de o lună.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal consideră că condamnatul Tudor Vasile ***** prezintă încă pericol pentru societate, iar faptul că Tudor Vasile ***** a participat la munci neremunerate, a realizat programele socio-educative și psihocorecționale, este apt de muncă, nu reprezintă o dovadă suficientă că acesta a purces pe calea corectării, în situația în care în privința acestuia au fost stabiliți mai mulți factori criminogeni. Or, art. 92 Cod penal prevede posibilitatea aplicării acestuia și înlocuirea pedepsei închisorii cu o pedeapsă mai blândă, dar **numai în cazul în care instanța va ajunge la concluzia că condamnatul s-a corijat și nu necesită executarea în continuare a pedepsei.**

Totodată, Colegiul reține că aplicarea înlocuirii părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă ***este un drept şi o rezervă în atitudine a instanței, şi nu o obligație***, or, înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă se aplică doar cu condiția că instanța va considera posibilă corectarea condamnatului fără executarea deplină a pedepsei aplicate prin sentința

de condamnare, concluzii care urmează a fi trase în baza studierii depline şi obiective a datelor referitoare la persoana condamnatului, la comportamentul lui pe tot parcursul perioadei de executare a pedepsei cu închisoare, la respectarea regimului de executare, participarea la muncile remunerate sau neremunerate de îngrijire sau amenajare a penitenciarului şi a teritoriului, de îmbunătățire a condițiilor de trai şi medico-sanitare de detenție, la relațiile cu alți condamnați, cu familia, la participarea la măsurile cultural-educative, la prezența sancțiunilor disciplinare valabile la momentul soluționării demersului.

În același timp, Colegiul penal a conchis că potrivit Recomandării nr. R (89) 12 a Comitetului de Miniștri către Statele membre cu privire la educație în penitenciare, educația în penitenciar ajută la umanizarea penitenciarelor şi este un mijloc important de facilitare a întoarcerii deținutului în societate, pregătit atât din punct de vedere moral, cât şi din punct de vedere educațional, astfel că înlocuirea părții neexecutate din pedeapsă cu o pedeapsă mai blândă în temeiul art. 92 Cod penal în privința condamnatului Tudor Vasile ***** este prematură.

Astfel, apreciind circumstanțele şi împrejurările comiterii faptelor, motivele şi scopul urmărit de către condamnat în corelație cu comportamentul acestuia pe parcursul executării pedepsei, atitudinea lui față de faptele comise şi pedeapsă, perioada real executată, Colegiul penal ajunge la concluzia că liberarea condamnatului de la executarea pedepsei penale cu închisoarea stabilite de instanța de judecată prin înlocuirea cu o altă pedeapsă mai blândă în prezent nu este posibilă.

Circumstanțele constatate denotă că, în cazul dat înlocuirea părții neexecutate a pedepsei cu o pedeapsă mai blândă este prematură şi contrară scopului pedepsei penale, la moment nefiind posibilă reintegrarea condamnatului în societate, deoarece acest lucru nu va contribui la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului şi prevenirea comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni.

Prin urmare, analizând situația de fapt stabilită la soluționarea cererii condamnatului Tudor Vasile ***** privind aplicarea în privința sa a prevederilor art. 92 Cod penal şi raportând-o la temeiurile de drept aplicabile cazului examinat, totalitatea circumstanțelor şi condițiilor în favoarea şi în defavoarea admiterii acestora, în cumul cu celelalte împrejurări ale cazului, Colegiul penal consideră că corijarea condamnatului şi atingerea scopului pedepsei penale prevăzute la art. 61 Cod penal pot fi obținute numai în condițiile executării în continuare de către ultimul a pedepsei stabilite, motiv pentru care cererea condamnatului corect a fost respinsă ca neîntemeiată.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, din

care motiv o curte de apel/recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Sistematizând cele reliefate supra, instanța de recurs concluzionează că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii contestate nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea recursului și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul condamnatului Tudor Vasile ***** declarat împotriva încheierii judecătoriei Edineț sediul Briceni din 16 aprilie 2024 emise în privința lui Tudor Vasile ***** se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul: Ghenadie Liulca

Judecătorii: Viorel Pușcaș

Oleg Moraru